

Koorden van liefde

ROMAN

Marianne Grandia

Koorden van liefde

*Voor Ad, als dank voor al je liefde, steun en gebed.
En voor al die brainstormsessies op de momenten dat je
eigenlijk al had willen slapen.*

Koorden van liefde

Marianne Grandia

Roman

KokBoekencentrum Uitgevers – Utrecht

Ontwerp omslag: Mark Hesseling
Lay-out binnenwerk: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 435 3136 8

ISBN (e-book) 978 90 435 3137 5

NUR 301

www.kokboekencentrum.nl

© 2019 KokBoekencentrum Uitgevers

© 2019 Marianne Grandia

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Ik trok hen met menselijke touwen, met koorden van liefde.

Hosea 11:4

Proloog

November

Ze had geen idee hoelang ze al liep rond te dolen door de smalle steegjes en straten met de kleine en veelal scheefgezakte en vervallen huizen. Maar maakte het iets uit? Ze werd nergens verwacht. Nergens gemist.

De enige reden om naar huis te gaan, was de kou, die duidelijk voelbaar werd nu de schemering inviel. Al was 'huis' een te groot woord voor het uitgeleefde en illegaal gehuurde tweekamerflatje waar ze tegenwoordig in woonde. En waar ze binnenkort weer uit zou moeten, als ze de achterstallige huursom niet bij elkaar kreeg geschraapt.

Ze duwde haar handen dieper in de zakken van haar dunne jack en rilde. Het jack volstond prima op een frisse lentemiddag, maar niet op een kille novemberdag als vandaag. De lange wollen jas die ze vorige winter had gekocht, zou een betere keus zijn geweest. Of die rode parka, die met dons was gevoerd. Maar ze had geen andere keuze meer dan haar jack. Al haar waardevolle kledingstukken waren allang van eigenaar gewisseld.

Ze draaide zich om en liep in de richting van haar flat. Om haar gedachten weg te houden van alle dingen waar ze niet aan wilde denken, begon ze haar stappen te tellen. Tellen hielp.

Auto's, fietsen, rioolputten, voordeuren, honden, katten. Of haar eigen stappen.

Boven haar floepte een straatlantaarn aan. De enige in het rijtje van vier lantaarns die nog niet stuk was gegaan. Of stuk was gemaakt.

Ze versnelde haar pas. In deze wijk kon je maar beter niet in je eentje buiten lopen – zeker niet als vrouw...

Uit de deur van het café op de hoek kwam een man naar buiten gestrompeld. Ze liep met een zo groot mogelijke boog om hem heen en hield haar adem in. Maar ondanks dat drong zijn lichaamsgeur, vermengd met de geur van alcohol, zich aan haar op. Ze drukte haar hand tegen haar mond en probeerde niet te kokhalzen.

‘Hé, juffie!’

Ze negeerde zijn roep en liep nog sneller door. Nog veertig, hooguit vijftig stappen in deze straat, en dan vanaf de hoek naar de portiek van haar flat nog vierentwintig. Tenminste, als ze precies even grote stappen nam als gisteren.

Ze sloeg de hoek om, maar bleef toen ineens stokstijf staan. Voor haar flat stond een auto met draaiende motor. Ze kon vanaf deze afstand en zeker in de schemering niet zien wie er achter het stuur zat, maar de man die op dit moment de flat uit kwam, zag ze wel. En ze herkende hem onmiddellijk. Met bonkend hart dook ze in de schaduw van de flat naast haar.

De man liep naar de auto en speurde ondertussen de omgeving af.

Ze drukte zich zo dicht mogelijk tegen de muur en prees zich gelukkig met het feit dat de lantaarn op de hoek naast haar evenmin licht meer gaf. Maar of ze echt niet te zien was? Het zweet brak haar uit. De kou die ze net nog had gevoeld, was verdreven door angst.

De man trok het portier aan de bijrijderskant open, maar net voordat hij instapte, bleef hij nog even staan en keek hij nog eens naar rechts en toen weer naar links. Bleef zijn blik op haar

rusten of verbeeldde ze zich dat? Krampachtig probeerde ze te bedenken wat ze moest doen als hij haar zag, haar herkende.

Na enkele seconden, waarin het gesuis in haar oren het geluid van de draaiende motor bijna overstemde, stapte de man in.

Pas toen de lichten van de auto om de andere hoek van de straat verdwenen waren, liet ze haar adem helemaal ontsnappen.

Ze richtte zich iets op, maar durfde nog niet te gaan lopen. Haar benen trilden zo dat ze niet zeker wist of ze haar wel zouden kunnen dragen. Maar bovenal wilde ze eerst zeker weten dat het vertrek van de man geen schijnbeweging was geweest. Het was niet ondenkbaar dat hij haar wel degelijk had gezien, maar bewust gedaan had of dat niet zo was, om dan straks ineens weer in de straat te verschijnen op een moment waarop ze hem niet meer kon ontlopen. Het was beter om te wachten.

In de minuten die verstreken, maakte de schemering plaats voor de duisternis van de avond. Tot viermaal toe reed er een auto door de straat, maar geen enkele keer was het de auto van zonet.

Toen de kou weer voelbaar werd, zelfs in haar botten, maakte ze zich los van de plek waar ze stond en begon ze al lopend haar stappen af te tellen.

Drieëndertig. Tweeëndertig. Eenendertig.

Ze was er bijna.

Zeventien. Zestien.

Nog heel even. Zonder haar pas te vertragen haalde ze alvast haar sleutel uit haar zak.

Twaalf. Elf.

Naast haar remde een wagen af.

Tien. Negen.

De auto stopte. Het portier zwaaide open.

Voordat ze hem zag, wist ze dat hij het was.

En voordat ze het wist, lag zijn hand al om haar arm.

Ze had niet lang genoeg gewacht.

I

Januari

Lydia sloeg het dekbed terug en stapte in bed. In haar hoofd was ze nog veel te wakker om te gaan slapen, maar haar lichaam was moe, dus ze ging toch maar een poging wagen. Bovendien was het al kwart voor een in de nacht en ze moesten vroeg op voor een bezoek aan haar schoonvader in Haarlem. Ook al zou het op zaterdagmorgen niet zo heel druk op de weg zijn, vanuit Drieveld zouden ze bijna twee uur nodig hebben om er te komen.

Ze draaide zich op haar zij en keek naar haar man Ethan, die de slaapkamer in kwam lopen. Het was hem goed aan te zien dat hij in de maanden na hun terugkeer uit Congo een paar kilootjes was aangekomen, maar het stond hem goed. Nederland stond hem goed.

Hij sloeg het dekbed aan zijn kant terug en ving haar blik. 'Een dubbeltje voor je gedachten.'

'Dubbeltjes worden al jaren niet meer gebruikt.' Ze schoof iets dichters naar het midden, terwijl hij in bed stapte. 'Bovendien hoop ik dat mijn gedachten meer waard zijn dan dat.'

Hij glimlachte en knipte het bedlampje uit. 'Vast wel.' Hij draaide zich naar haar toe. 'Vertel. Waar dacht je aan?'

Ze legde haar hand op zijn borst. ‘Het viel me gewoon op dat je weer iets aangekomen bent –’

‘Hm, dat klinkt niet als een compliment.’

‘– en dat je er een stuk beter uitziet dan toen we nog in Congo woonden.’

Ze voelde zijn spieren verstrakken onder haar hand. Hun terugkeer naar Nederland lag gevoelig. Toch liet ze het onderwerp niet los. Ze liepen er al zo vaak om heen. ‘Ik meen het, Ethan, je werd daar steeds magerder. Ik was niet de enige voor wie het tijd werd om naar huis terug te gaan.’

‘We waren daar thuis, Lydia.’ Hij draaide zich op zijn rug, waardoor haar hand opzij gleed. ‘En dat was precies het probleem. Jij hebt het daar nooit als ons thuis willen zien.’

De felheid in zijn stem was niet te missen, ondanks dat hij niet harder was gaan praten. Misschien was het toch niet zo’n goed idee geweest om nu over Congo te beginnen. Zijn opmerking schreeuwde om een verdediging en daar had ze nu geen puf meer voor. Trouwens, wat zou ze nog moeten zeggen wat hij nog niet wist?

Ze draaide zich ook op haar rug en staaarde naar het plafond. Ondanks dat hun woning onderdeel was van een kapel op een bosperceel, was het nooit helemaal donker in hun kamer. De grote tuinlantaarn op het terras verspreidde zijn licht zodra het daglicht afnam en bleef tot de ochtendschemering branden, en de buitenverlichting bij de kapeldeur lieten ze ’s nachts ook altijd aan. Dat leek hun veiliger. Maar ook al was het dan niet aardedonker, ze zou toch ook graag op een afgelegen plek als deze een hond willen hebben. Helaas had Ethan daar tot op dit moment weinig oren naar. Hij was geen hondenmens. En dit was zeker niet het juiste moment om er weer over te beginnen.

De echo van zijn opmerking van zojuist hing nog in de kamer. Wachtte hij nog op een antwoord? Ze gingen zelden sla-

pen zonder elkaar welterusten te wensen, maar dit kon weleens zo'n avond worden.

Ze luisterde naar zijn ademhaling. Zo te horen was hij nog wel wakker. Hij was vast met zijn gedachten bij Congo. *In Congo.*

Vier jaar lang had hij zich daar, gesteund door een Nederlandse zendingsorganisatie, met hart en ziel ingezet voor onderwijs aan straatkinderen. Naast de lessen kregen de kinderen ook maaltijden aangeboden, iets waar zij zich vooral mee had beziggehouden. Waar mogelijk hadden ze soms ook samen mensen geholpen om een microkrediet te verkrijgen zodat men een bedrijfje kon beginnen en op die manier voor een inkomen kon zorgen.

Naarmate het project meer vruchten begon af te werpen, was zij zich juist steeds ongelukkiger gaan voelen. Het werk, de taal, de altijd aanwezige dreiging van straatovervallen wanneer ze buiten was, de criminaliteit, ook binnen het jeugdcentrum – het had haar totaal uitgeput. Evenals de hitte. Iedere dag had het kwik moeiteloos de dertig graden aangetikt. Maar meer nog dan van de hitte had ze last gehad van het aanhoudende, knagende gevoel van heimwee dat zich door het contact met hun familie, vrienden en sponsors in Nederland niet liet stillen; integendeel, het was er juist door aangewakkerd. En alsof dat alles nog niet genoeg was om het hoofd te bieden, had ze ten aanzien van die achterban een steeds zwaarder schuldgevoel met zich mee getorst. Terwijl hun steungroep al het mogelijke deed om geld in te zamelen zodat zij in Congo aan het werk konden blijven, betrapte zij zichzelf er steeds vaker op dat ze hoopte dat de inkomsten zouden stagneren, zodat ze wel terug zouden móeten gaan...

Ze draaide haar gezicht naar Ethan toe. Hij had het net natuurlijk volledig bij het juiste eind gehad. Ze had Congo inderdaad niet als haar thuis gezien. Geen moment. Maar dat had ze

al eerder toegegeven. Meerdere keren zelfs. Hoe vaak wilde hij het nog van haar horen? Of zou het nooit voldoende zijn, zou hij haar hun terugkeer altijd kwalijk blijven nemen?

Met een diepe zucht draaide ze zich op haar zij, met haar rug naar hem toe. Ze kon maar beter gaan slapen, anders zag ze er morgen uit als zeventig in plaats van vijftig. Ze hadden de afgelopen twee dagen steeds familie en vrienden over de vloer gehad omdat hun huiskamer te klein was om haar vijftigste verjaardag voor iedereen tegelijk te vieren. En morgen vierden ze die nog bij Ethans vader thuis. Dat was voor hem veel rustiger dan twee keer twee uur met iemand meerijden. Hij was al een paar maanden aan het kwakkelen met zijn gezondheid en reed al een tijdje zelf geen auto meer. Hij zei wel steeds dat ze zich geen zorgen om hem hoefde te maken, maar dat deed ze toch. Alleen al voor Ethans vader was het goed dat ze in Nederland terug waren. Hij had zijn zoon duidelijk gemist. En zijn zoon hem.

In een impuls draaide ze zich toch weer op haar andere zij en legde ze haar hand opnieuw op Ethans borst. ‘Houd je nog van me?’

‘Ja, natuurlijk.’ In zijn stem klonk een lichte zucht.

‘Nog net zoveel als eerst?’

‘Ja, nog net zoveel als eerst.’ Hij legde zijn hand over de hare en draaide zijn gezicht naar haar toe. ‘Waarom vraag je dit?’

Ze zuchtte. ‘Omdat jij je droom voor mij hebt opgegeven.’

Hij antwoordde niet direct. Maar uiteindelijk trok hij haar dichterbij naar zich toe. ‘Ik geef toe dat ik het er moeilijk mee had. Heb. Maar ik gaf liever mijn droom op dan ons huwelijk.’

‘Maar... maar net gooide je het me nog voor de voeten.’

Hij drukte een kus op haar haren. ‘Dat had ik niet moeten doen. Het spijt me.’ Vanuit de woonkamer klonk de lichte klank van de pendule die één slag liet horen. ‘Zullen we dan nu gaan slapen?’

Ze knikte. ‘Goed.’ Ze wilde nog iets zeggen, maar besloot het niet te doen. Niet nu. Maar wel een andere keer. Want als ze dit niet tot op de bodem zouden uitpraten en hun terugkeer tussen hen in kwam te staan – of misschien moest ze zeggen: zou blijven staan – dan had het opgeven van de droom hun beiden verlies gebracht.

‘Drie bossen voor je vijf euro! Alleen bij Joop. Drie bossen voor je vijf euro!’

Terwijl de handen van de verkoper met snelle bewegingen drie bossen tulpen in een wit papier wikkelden, hielden zijn ogen de voorbijgangers in de gaten en schalde zijn stem over de markt. ‘Drie bossen voor je vijf euro!’

Zodra hij iemand zijn stap zag inhouden en naar de bloemen zag kijken, nam hij zijn kans waar en duwde hij de bloemenvrucht bijna in de armen van zijn potentiële klant. ‘Vijf euro, en u hebt een week lang de lente in huis!’

Ze wist zelf niet waarom ze naar de man bleef kijken, want het was uitgesloten dat ze iets van hem kocht. Ze had geen vijf euro.

En geen huis.

Toen een koude windvlaag haar deed rillen, trok ze haar versleten zwarte tas dichter tegen zich aan en draaide ze zich om.

Blijkbaar had haar beweging de aandacht van de man getrokken, want ineens dook hij vlak voor haar op en stak hij haar een pak tulpen toe. ‘Vijf euro, mevrouwetje.’

‘Nee, bedankt.’ Ze schudde haar hoofd en liep door, maar hij gaf niet zomaar op en griste met zijn vrije hand nog een losse bos tulpen van zijn tafel. ‘Riep ik net drie bossen? Voor zo’n mooie dame als u doe ik er nog een vierde bos bij.’

Haar aanvankelijke lichte bewondering voor zijn werkwijze sloeg om in ergernis. ‘Ik hoef geen tulpen.’

‘Niet?’ Zijn verbazing was duidelijk gespeeld.

Ineens klonk er achter haar een onbekende, zware mannenstem. ‘Ze hoeft geen tulpen, Joop. Dat hoor je toch. Geef mij die vier bossen maar.’ De man boog zich al langs haar heen om de bloemen aan te pakken. Zijn hand raakte haar arm en zijn adem streek langs haar gezicht.

Ondanks dat zijn aanraking toevallig was, brak het zweet haar aan alle kanten uit en greep een bekende angst haar bij de keel. Zo snel ze kon, liep ze weg en pas toen ze de andere kant van de markt had bereikt, bleef ze staan. Haar hart bonkte als een razende en boven haar ogen kwam een bekende hoofdpijn opzetten. Ze zou iets aan haar angst moeten doen, anders draaide ze nog eens door.

Ze omklemde de hengsels van haar tas. Wat deed ze eigenlijk op de zaterdagmarkt? Er was hier toch nergens gratis eten te vinden. Met een zucht liep ze verder, richting het park. Waar ze vanochtend ook vandaan gekomen was. Evenals gisteren. En de dag ervoor.

Mocht ze dat zelf vergeten zijn, dan herinnerde haar rug haar daar wel aan. De houten banken in het park waren duidelijk niet bedoeld om op te slapen, maar ze waren nog altijd te verkiezen boven de koude – en gisteren ook natte – grond.

‘Slapen’ was niet eens het juiste woord. Een deel van haar bleef alert op de komst van mensen: andere daklozen die kwaad in de zin hadden, of politieagenten. Officieel was ze in overtreding als ze daar sliep, want het was verboden om tussen zonsondergang en zonsopgang in het park te zijn. Maar vergeleken bij wat ze vorig jaar had gedaan, viel ongeoorloofd in het park slapen volledig in het niet. Toch bleef ze waakzaam, want ook al had ze gehoord dat de meeste agenten wel een oogje dichtknepen, sommige deden dat niet en slingerden je zo op de bon.

Wat ze koste wat het kost voorkomen moest, want dan zou ze ook haar anonimiteit kwijt zijn.

Om diezelfde reden sliep ze niet bij de noodopvang, want daar moest ze zich laten registreren voor een zorgpas, en ook dat zou ten koste gaan van haar anonimiteit. Bovendien was alleen de eerste nacht maar gratis. Daarna kostte het twee euro per nacht. En dat had ze niet. Ze had vorige week haar allerlaatste contanten uitgegeven aan losse ritkaarten voor de reis naar deze stad.

Waar niemand haar zoeken zou.

Niemand haar vinden zou.

Vriend en vijand niet.

**‘Wees gezegend
met koorden van liefde
waarmee je naar Gods hart getrokken wordt.’
– Marianne Grandia**

Na het verlies van haar inkomen, haar huis en de liefde van haar ouders, vlucht Eva naar een plek waar niemand haar kent en begint ze, vol angst en schaamte, een leven op straat. Ze is ervan overtuigd dat ze daarmee haar familie een dienst bewijst. Kilometers verderop maakt haar grootvader Simon zich grote zorgen om haar, evenals Jim, Eva's ex-verloofde. Wat kunnen zij voor haar doen?

Samen met haar man Ethan woont en werkt Lydia in een kapel met een bijbeltuin. Ze geniet ervan om weer in Nederland te wonen na jaren van zendingswerk, maar tegelijk voelt ze zich schuldig tegenover Ethan dat hij zijn droom voor haar heeft opgegeven. Wat vraagt God van haar? Als het antwoord op die vraag voor de deur staat, vraagt Lydia zich af of ze het wel kan.

**Een roman over zoeken en gevonden worden
en over de kracht van liefde en gebed.**

NUR 301

ISBN 978 90 435 3136 8

